

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXIX.—LETO XXIX.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), AUGUST 27, 1946

ŠTEVILKA (NUMBER) 168

Trije ameriški vojaki pridržani v Jugoslaviji

Se pričakuje, da bo
zadeva vsak čas zado-
voljivo poravnana

WASHINGTON, 26. avgusta. — Vojni department je danes na povpraševanje od strani nekaterih časopisov objavil spomenico v zadevi treh ameriških vojakov, ki so zadnjih šest mesecev pridržani v Jugoslaviji vsled streljanja na nekega ruskega vojaka.

Armada preiskava izkazuje, da prizadeti ob času streljanja niso bili v bližini prizorišča in tako vojni kot državni departament izjavljata, da pričakujeta zadovoljive rešitve.

Pridržani vojaki so pod
protekcijo poslastištva

Kot je bilo pojasnjeno, so jugoslovanske oblasti trojici zani-
kale dovoljenja za odhod, in
omnjeni vojaki se sedaj naha-
jajo pod protekcijo ameriške
embasade v Beogradu. Ti voja-
ki so sledeči:

Štabni saržent Chester B. Scott, Nashville, Tenn.; tehnič-
ni saržent Theodore Nelson, Centerville, Ga., in štabni sar-
žent Kenneth E. Schusel, San Francisco.

Državni in vojni department se pogajata z Jugoslavijo za do-
seženje sporazuma v slučaju.
Jugoslovanska odredba je bila
očividno izdana vsled napačne
identitete v zvezi z obstrelitvi-
jo ruskega vojaka. Državni de-
partment je obvestil vojni de-
partment, da bodo pogajanja
najbrže že v bližnji bodočnosti
uspešno zaključena.

Vseh pet ameriških letalcev
izgubilo življenje

BELGRAD, 26. avg. — Za-
stopniki ameriške komisije za
registracijo grobov so danes iz-
javili, da je bilo na kraju, kjer
je bilo ameriško vojaško trans-
portno letalo sestreljeno, najde-
nih dovolj dokazov za ugotovi-
tev, da je našlo smrt vseh pet
mož, ki so se nahajali v letalu.

Svoj zaključek so naznanili
po proučitvi kraja, kjer je leta-
lo padlo na zemljo in skupnega
groba na pokopališču cerkve sv.
Križa v Koprivniku na Gorenj-
skem.

Prvotno se je domnevalo, da
sta dva člana posadke s padali
skočila na zemljo, predno je le-
talo treščilo.

Trupla ubitih letalcev
pripeljana v Ljubljano

Dolga pot peterih letalcev za
končni pokop v Zed. državah se
je pričela danes, ko so bila
njih trupla v cinastih krstah,
ovitih z ameriškim zastavami in
pokrita s svetlejo, pripeljana v
Ljubljano, kjer so bila položena
v prostore zrakoplovne posta-
je.

Ameriški poslanik Patterson
se je danes vrnil v Beograd s
privatnim letalom brez turške-
ga stotnika, ki je bil ranjen 9.
avgusta, ko je bilo prvo ame-
riško letalo v Jugoslaviji pri-
siljeno na zemljo.

JEZIKOVNI ODDELEK
AMERIŠKE ARMADE

WASHINGTON. — Gen. Ei-
senhower je naznanil, da je odo-
bril poseben oddelek ameriške
armade, ki se bo bavil z uče-
njem vseh jezikov na svetu, da
bodo Amerikanci pripravljeni
za vse mogoče prilike. Ti izola-
ni ingvisti bodo tudi seznanje-
ni s političnimi, geografičnimi,
ekonomskimi in socialnimi pro-
blemi posameznih narodov.

Poljska bo nastopila proti internacionalizaciji Trsta

PARIZ 21. avgusta (O. N. A.) — Iz verodostojnih vi-
rov je prejela Overseas Agency vest, da namerava poljska
delegacija prihodnji teden odločno nastopiti proti inter-
nacionalizaciji Trsta. Ta napad na sklep velike četvorice
bo najbrže najhujši, kar jih je bilo dozda na ta del mirov-
nih predlogov.

Poljski delegati bodo poudar-
jali, da so internacionalizirane

zone sicer teoretično, oziroma
navidezno privlačne, v praktič-
ni izvedbi pa ne morejo zado-
voljivo posloovati. Mednarodna zo-
na med dvema državama je vir
neprestanih sporov in trenja, vir
mednarodnih zapletljivosti in po-
vrh tega še otežkočuje kolek-
tivne poizkuse za obrambo.

Danzig in Memel sta svarilna
zgleda iz preteklosti

Kar se tiče naroda, ki živi v
takih mednarodnih zonah, njih
zvestoba in naklonjenost bo
ostala neomajna napram nara-
du, iz katerega izhajajo. Uprav-
ne oblasti so večinoma slabotne
in dovzetne za vsak pritisk iz
zunanjega sveta, a mednarodne
oblasti so brez učinka in površ-
ne.

Pravica, katero uživa tako
mednarodno ozemlje, da se mo-
re pritožiti na mednarodno in-
stance, je bila v preteklosti če-
sto zlorabljena v politične svr-
he tako v Danzigu kot v Memelu.
Domača policija, kateri je
bila poverjena skrb za javni
mir in red, je bila na skrivaj
organizirana v vojaško silo, ki
je bila pripravljena, da nastopi
samo v slučaju prve možnosti,
da spremeni mednarodni status
tega internacionaliziranega
ozemlja.

Gospodarski interesi so
proti internacionalizaciji

Končno pa namerava nagla-
šati poljska delegacija, da je
tudi gospodarsko življenje take-
ga ozemlja v nevarnosti, ker je
odtrgana od svojega naravne-
ga zaledja. Dobro se še spomi-
njajo, kako so sami gradili svo-
je poljsko pristanišče Gdynia,
ker so želeli postati neodvisni
od Danziga. Ne glede na to, v
koliko je bil Danzig prizadet ra-
di izgraditve luke Gdynia, kar
se tiče Trsta, pravijo Poljaki,
je popolnoma jasno, da bo po-
dlegel ureditvi drugih jadranskih
pristanišč v bližini, ako bi
zares zmagalo naziranje, da
mora Trst postati mednarodno
ozemlje.

Jugoslavija je baje odločena,
da bo razvila drugi pristani na
Jadrano, ako bi bil Trst inter-
nacionaliziran.

Za preprečitev bodočih
trenj in homatij

Iz vseh teh razlogov, je polj-
ska delegacija prepričana, da bo
ravnala zasluzno za bodoči mir,
ako dvigne svoj svarilni glas
proti internacionalizaciji Trsta.

Eden poljskih državnikov je
dejal, da je vsekakor bolje na-
praviti slabo mejo, ki bo vsaj
do neke mere odgovarjala na-
rodnostnim zahtevam, kot pu-
stiti bodočim generacijam za-
puščeno mednarodno zone, ki bi
neizogibno postala vir in vzrok
neprestanih mednarodnih homa-
tij in večnih težav — prav kot
ozemlja Danziga in Memela.

V BOLNIŠNICI

V Cleveland Clinic bolnišnici
na E. 90 St. in Euclid Ave. se
nahaja Mrs. Frances Lupan-Se-
nor iz Bessemer, Pa. Želimo ji
skorajšnje popolno okrevanje!

UČENJE JEZIKOV KOT SREDSTVO ZA SLOGO MED NARODI SVETA

Pretekli teden se je v Endi-
cottu, N. Y., vršila mednarod-
na konvencija učiteljev, katere
so se udeležili zastopniki iz 30
različnih držav. Priporočano je
bilo, da United National Educa-
tional, Scientific and Cultural
Organization zavzame vodilno
vlogo, da se med vsemi narodi
pospeši učenje angleškega jezika,
ki naj bi postal drugi največ-
ji jezik na svetu. Delegat iz Me-
hike je poročal, da je angleščina
obligaten jezik za učenje v vseh
višjih šolah v Mehiki.

Na splošno se priporoča, da bi
se ljudje učili raznih jezikov, da
bi bolje razumeli drug drugega
in tudi kulturne vrline, ki so
skrite v raznih knjigah vseh mo-
gatih jezikov sveta. Znanje jezi-
kov bi tudi bil prvi korak k sve-
tovnemu miru, katerega si vsi
narodi želijo.

Lepo bi bilo, na primer, da bi
se Slovenci naučili ruščine, pre-
vsem pa seveda lastnega sloven-
skega jezika. Z malim trudom
bi se vse to lahko doseglo.

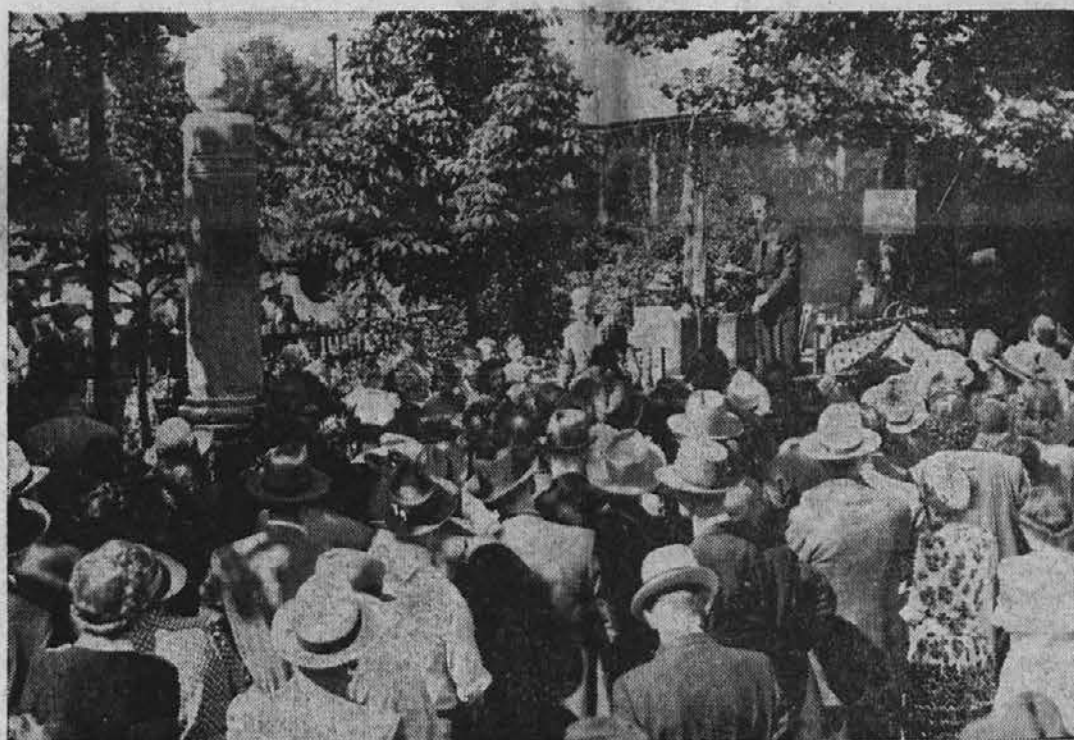
HOOVER NASTOPI PROTI JUGOSLAVIJI

PASADENA, Cal., 26. avgu-
sta—Bivši predsednik Hoover je
danes rekel, da bi Zedinjene dr-
žave morale ustaviti vse nadalj-
ne relifne pošiljke v Jugosla-
vijo, "dokler se tam ne bodo vr-
šile svobodne volitve, kakor je
bilo sklenjeno v Jalti."

Hoover je izjavil, da so časo-
pisi v Jugoslaviji kontrolirani,
in da ljudstvu ni znano, da je
Amerika poslala tja za 200 mili-
onov dolarjev živeža, obleke in
poljedelskega orodja.

Prispevajte za otroško bol-
nico v Sloveniji!

Pri odkritju spomenika padlim slovenskim ameriškim vojakom pri S. D. D. v Collinwoodu

Courtesy of The Cleveland Plain Dealer

Blizu 5,000 naših ljudi iz col-
linwoodskega okrožja in drugih
delov Clevelanda se je udeležilo
prošle nedelje popoldne proslave
odkritja spomenika padlim vo-
jakom iz naselbine, ki se je vr-
šila na prostori Slovenskega
delavskega doma.

Po povorki se je ob spomeni-
ku vršil spored, ki je trajal uro
in pol. Program je otvorila Mrs.
Antonia Tomle, predsednica od-
bora, ki je izvedel akcijo za spo-
menik, potem pa je vodstvo iz-
ročila John E. Lokarju, ki je na
proslavi zastopal gubernerja
Franka J. Lauscheta. Župana
Thomasa A. Burkea, ki je bolan,
je zastopal pomožni policijski
prosekutor Vatro J. Grill.

Proslave se je udeležil oddelek
Ameriške legije, v katere ime-
nu je govoril veteran obeh sve-
tovnih vojn Jack Persky. Med
prisotnimi je bil tudi predsed-
nik mestne sodnije Burt W.
Griffin.

Svečanost proslave je pove-
čal nastop zbora "Jadran" in
Mladinskega zbora Slovenskega
delavskega doma, ki sta zapela
več primernih pesmi. Igrala je
godba Sv. Jožefa.

Izrazi želje za trajen mir
med narodi sveta

Javnosti so bili predstavljeni
zastopniki lokalnih društev, ka-
terih prispevki so omogočili po-
stavitev spomenika. Skoro vsi
brez izjeme so izrazili željo, da

bi bila vojna, v kateri so dali
življenje oni, katerih spomin se
je počastilo, zadnja, in da bi
zmaga nad silami fašizma za-
jamčila trajen mir vsem nara-
dom sveta.

Mr. Lokar je zbranim nara-
dom povedal, da je kot tajnik go-
vernija Lauscheta prisostvoval
že mnogim sličnim proslavam v
raznih delih države Ohio, da pa
zmaga nad silami fašizma za-
jamčila trajen mir vsem nara-
dom sveta.

Govor predsednika Slovenskega
delavskega doma

Pomemben govor je imel ob
tej priliki Mr. Matt Petrovich,
predsednik Slovenskega delav-
skega doma, ki je med drugim
dejal:

"Prav primerno je, da ste po-
stavili spomenik na zemljo Slo-
venskega delavskega doma. To
je edini kos zemlje, ki ne spada
nobenemu posamezniku, ampak
vsemu našemu narodu, ki je na-
seljen v naši collinwoodski na-
selbini. To je kos zemlje, na ka-
terem stoji naš Dom, naše kul-
turno središče, naš Dom, ki je
tudi svoje vrste spomenik, spo-
menik naše narodne in delavske
zvesti, naših združnih idej in
našega složnega dela.

"Danes smo se zbrali tukaj
skupaj, da odkrijemo spomenik
našim vojakom, ki so se udeležili
zadnje svetovne vojne. Zbrali

Klavnice polne živine v tekmi z nižji cenami, ki jih uvede OPA

VELIKO MORNARIŠKO LETALO V DELU

WASHINGTON, D. C.—Pod-
admiral Arthur W. Radford, na-
čelnik mornariškega letalskega
oddelka, je sporočil, da bo okrog
20. septembra gotovo največje
letalo za pistanje na vodi, ki se
gradi v Burbank, Calif., in
pripravljeno za preizkuševalne
polete. Letalo bo s štirimi mo-
torji in bo nosilo prtljago 69,000
funtov, vstevši 168 potnikov in
bo imelo nad 300 milj na uro
brzine. Imenuje se "Constitu-
tion" in ga izdeluje Lockheed
Co.

Dvoje takih letal bo stalo 27
milijonov dolarjev. Prvotno je
družba imela naročilo za 50 ta-
kih letal, toda število je bilo
zadnji čas znižano. Letalo bo
sposobno leteti 7,000 milj z laž-
jim tovorom. Ako bo vlada že-
lela več takih letal, bo vsako na-
daljno letalo stalo \$2,225,000.

Cena živini in prašičem padla vsled silnega navala na klavnice

CHICAGO, 26. avg.—Cene živini in prašičem na vseh
velikih živinskih trgih so danes drastično padle, kar je
rezultat silnega navala pošiljatev v klavnice, kjer upajo
farmerji dobiti višje cene, predno bodo v četrtek stopile v
veljavno cene, katere določi urad OPA.

Ta naval pomeni, da bo za ne-
kaj časa mnogo raznega mesa
na trgu, da pa bo potem nastalo
pomanjkanje mesa, ker bodo
farmerji držali živino in prašiče
na farmah.

Neki zastopnik poljedelskega
departamenta je nocoj rekel: "Mi
danes jemo meso, ki bi moralo
biti še na pašnikih. Vprašanje
je, kaj bomo storili pozneje."

Na dvanajstih postajah v
Chicagu in drugod je bilo danes
164,000 glav živine, 21,000 telet,
75,000 prašičev ter 52,000 ovac
in jagnjet. Prošli ponedeljek je
dospelo na trg 81,000 glav živi-
ne in 44,000 prašičev.

Cene za krave in vole so zdrk-
nile od \$1 do \$4 pri sto funtih
žive teže, medtem ko so prašiči
padli \$3 do \$8 pri sto funtih.

V klavniškem distriktu Chi-
caga so bili posebni policijski
oddelki, ki so skrbeli za red v
prometni gneči, ki je nastal
vsled stoterih tovornih avtov z
živino in prašiči.

Samo v chikaške klavnice je
danes dospelo 39,000 glav živine,
15,000 prašičev in 2,500 ovac.

La Guardia je uvidel velike težave repa- triacije beguncev

BERLIN, 21. avgusta (O.N.
A.) — Fiorelo La Guardia, ge-
neralni ravnatelj UNRRA-e, je
povedal poročevalcu O.N.A.
pred svojim odhodom v Varšavo,
da si ne dela nobenih iluzij
glede tega, kako težko bo pre-
pričati begunce, da se vrnejo
domov. Toda odločen je storiti
vse, kar bo le mogel, da to do-
seže.

Navzlic novi politiki UNR-
RA-e, ki je posvečena sode-
lovanju z različnimi vladami v
Evropi v svrhu propagande za
repatriacijo, g. La Guardia ne
pričakuje, da se bo prijavilo
mного židovskih izseljencev za
povratak v svojo staro domovi-
no.

La Guardia je dejal, da misli,
da je imel dober uspeh v svojih
razgovorih glede repatriacije s
predsednikom jugoslovanske
vlade, maršalom Titom, o kate-
rem je dejal, da je "quite a
guy". Izrazil je nado, da bo
njegov potovanje na Poljsko
istotako uspešno.

V razgovoru z ruskim gene-
ralom Kruečkinom, je izjavil, da
upa, da bo mogel pregovoriti še
več ljudi, da si ogledajo, kako
strašno vojno škodo je trpe-
la Rusija, in koliki so njeni pro-
blemi obnovitve.

NA OBISKU

Iz San Francisco, Cal., so se-
daj prvič na obisku v Clevel-
andu Mrs. Sophie Ostroška, sin
George in hčerka Jennie. Tu se
nahajajo pri Mr. in Mrs. Ostro-
ška, 6406 Superior Ave. Upa-
mo, da se bodo prav dobro za-
bavali v naši naselbini!

Tesarji bodo poslej gradili izključno veteranske domove

Vodstvo AFL tesarske unije
je včeraj odpoklicalo vse uni-
ske delavce, ki so bili zaposleni
na trgovskih poslopih in prede-
lavah ter jim odredilo delo sa-
mo na gradnji novih hiš za ve-
terane.

Ta odločba unijskih voditeljev
nima primere in pomeni, da v le-
tošnji seziji tesarji ne bodo več
delali na nobenih kegljaških na-
pravah, gledališčih, gostilnah in
drugih sličnih poslopih.

Carl J. Schwarzer, predsednik
tesarskega okrožnega sveta, je
dejal, da bodo sestavili odbor
veteranov tesarskega okrožnega
sveta v svrhu, da se pregleda-
jo prošnje za razne gradnje. Ta
odbor bo sestojal iz enega za-
stopnika Ameriške legije, enega
zastopnika Veterans of Foreign
Wars in tri od unije.

Unijski nadzorniki bodo pazi-
li na začetkih delih, da jih kdo
drugi ne izvrši. V ta namen bo-
do unijski delavci prispevali po
50 centov na dan.

Novi grobovi

FRANK SUSTARŠIČ

Včeraj zjutraj je po dolgi bo-
lezni preminil poznani rojak
Frank Sustaršič, star 51 let.
Stanoval je na 19501 Naumann
Ave. Doma je bil iz Strežje va-
si na Dolenjskem, odkoder je
prišel v Ameriko pred 34 leti.
Bil je član društva "Mir" št. 142
SNP, Waterloo Camp št. 281
WOW in Local 416. Tukaj
zapuša žalujočo soprogo Ano,
tri sinove, Victorja, Franka in
Williamsa, v stari domovini pa
tri brate: Jožefa, Albina in Jo-
hana ter sestro. Pogreb se bo
vršil v petek zjutraj ob 8:30
uri iz Svetkovega pogrebne-
ga zavoda, 478 E. 152 St., v cer-
kev Marije Vnebovzete in nato
na Calvary pokopališče.

MARTIN SNIDER

Pogreb pokojnega Martina
Sniderja (Znidaršič) se bo vr-
šil v sredo zjutraj ob 8:30 uri
iz Grdinovega pogrebne-
ga zavoda v cerkev sv. Kazimir-
ja ob 8:30 uri in nato na Cal-
vary pokopališče.

FRANK HAJDU

V četrtek zjutraj ob 9. uri se
vrši pogreb pokojnega Franka
Hajdu iz Grdinovega pogrebne-
ga zavoda v cerkev sv. Kazimir-
ja ob 8:30 uri in nato na Cal-
vary pokopališče.

FRANK FRAITHOFER

Pogreb pokojnega Franka
Fraithofer se bo vršil v sredo
zjutraj ob 8:30 iz Želetovega po-
grebnega zavoda, 458 E. 152
St., v cerkev Marije Vnebovze-
te ob 9. uri in nato na Calvary
pokopališče.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
4231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in po pošti izven mesta):	
For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.50
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.75
For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Harold Laski (O.N.A.)

RUSIJA NOČE VOJNE...

Professor Laski se je ravnokar vrnil iz Rusije, kjer je bil na obisku kot vrhovni delegat angleške delavske stranke v svrhu ojačenja prijateljskih vezi med Anglijo in Sovjetsko unijo. Profesor Laski je bil sprejet tekom tega obiska od predsednika Stalina in številnih drugih političnih osebnosti Rusije.

Dva tedna sta seveda mnogo prekratka, da bi si bil mogel ustvariti kolikor toliko točno sliko o tako ogromni deželi. Toda govoril sem z ljudmi vseh slojev in ako se spominjam na to, kar so mi povedali, mi vstane pred očmi obris nekaterih podrobnosti, ki so tudi po tem kratkem obisku čisto jasne.

Izvemši najvišje osebnosti Sovjetske unije ne more nikdo niti oddalec preceniti neizmernih žrtev, katere je dala Rusija v tej vojni. Zmaga je bila odločilna in velika, toda do nje je vodila pot skozi mračne trenutke, ki so vodili tik ob prepadu poraza. Da se izogne nesreči, je morala Rusija napenjati vse svoje sile in vložiti v borbo do zadnjega drobca vse svoje energije in moči.

Po mojem mnenju je najbolje izraženo, koliko je trpela Sovjetska unija, ako povem, da bo trajalo nekaj 10 do 15 let, predno bodo le materialne žrtve do neke mere popravljene.

Z drugimi besedami povedano — še ena generacija Rusije je obsojena na to, da živi ono trdo življenje, ki je bilo delež ruskega človeka od leta 1917 sem. Rusija je zmaga, toda zmaga je za las in breme nove vojne bi bilo preveliko zanjo po naporu, kateremu je bila podvržena.

Vojne si ne želi nikdo na Ruskem, niti med vodilnimi niti med narodnimi krogi. Na drugi strani pa je njihovo strastno hrepenenje za mirom in varnostjo nad vse veliko. To je temelj mnogih važnih faktorjev tamošnjega življenja.

Na podlagi svoje lastne izkušnje je Rusom težko razumeti, zakaj sta Amerika in Velika Britanija tako brezskrbni napram fašističnim pokretom v njihovih deželah. Prepričani so, da jih ne iztrebimo le radi tega, ker mislijo vodilni krogi Amerike in Velike Britanije, da jim utegnejo nekega bodočega dne ti fašistični pokreti prinesiti velikih koristi. Ako bi res prišlo do tega, so Rusi prepričani, da bi bila zveza fašistov in srednjega stanu naperjena brez vsakega dvoma proti Rusiji.

Ta vtis potrjujejo različni obiskovalci Sovjetske unije, ki prihajajo tja iz vseh dežel, vključno Zedinjenih držav in Velike Britanije. Ako so levičarskega naziranja, prihajajo nekako vdani v možnost nove svetovne vojne, obenem pa navadno mnogo preveč naglašajo nespornost, ki obstoji na primer na Angleškem glede politike zunanega ministra Bevana.

Sumničenje in nezaupanje je ogromno naraslo radi poizkusov in splošnega postopanja v zadevi atomskih bomb. Zelo razširjeno je prepričanje, da je bil bikinski poizkus izveden kot neposredna grožnja proti Sovjetski uniji. Nasprotstvo proti načrtu Bernarda Barucha je utemeljeno pred vsem na mnenju, da je cilj tega načrta kritje organiziranega vohunstva.

Churchillov govor v Fultonu je pridal novega goriva tem sumničjem. Kjerkoli sem bil, sem našel, da je ta govor znan vsakomur v vseh podrobnostih. Povsod so mi ga navajali kot dokaz za to, da se nada reakcija zgraditi proti Rusiji naperjena koalicija, češ, da je Churchill skušal v to svrhu izkoristiti svoj prestiž v Zedinjenih državah in njenem narodu.

Mnogo tega povzroča neznanje razmer britanskega in ameriškega življenja. Narod se globoko zanima za kulturno, posebno literarno in znanstveno življenje v Zedinjenih državah in Veliki Britaniji. Toda izvemši v krogih političnih in duhovnih prvakov je resnično znanje le površno in sporadično, posebno na polju gospodarske in politične ureditve in ustroja naših dežel.

Del sumničenja izvira iz tega, da Rusi ne morejo razumeti zakaj zahodne demokracije tako poudarjajo demokracijo na osnovah svobodnih volitev, zasebnega imetja in socialne opredelitve. Nerazumljivo jim je, zakaj naj bi bila Grčija prisiljena, da sprejme nazaj svojega kralja in zakaj toliko oklevamo v vprašanju Frankovega režima.

"Domov gremo; na svidenje v Bosni!"

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

Pod Rotovžem v Mariboru je zložen velik kup paketov, okrog njega se zdiguje iz gneče živžav, človek se komaj prerije do vhoda. Zadnji transport Bosančkov se vrača na svoje domove. Niso sami. Z njimi so učitelji, predvsem pa njihove nove mamice, ki si skrivaj brišejo solze in s težkim srcem tolažijo objokano deco, čeprav so morada same tolažbe najbolj potrebne.

Deklica, ki je bila pri znani mi družini v Studencih, prihiti k meni: "Tovariš, domov grem, na svidenje! Boste prišli kaj k nam v Bosno?"

"Bom, tovarišica; greš rada domov?"

"O, že, že, pa..." Oči se ji ovlažijo in solze ji zdrknejo čez ravnokar se še smehljajoči obraz. "Tam imam mamico, pa tukaj tudi. Ne vem, katero imam rajši. Kar pri obeh bi hotela biti."

Trenutek odhoda prihaja. Prihiti fotograf, toda s slikanjem je težava. Nemirni otroci begajo sem in tja in se skrivajo za svojimi mamicami.

"Nočem, jaz hočem ostati tukaj!"

"Mamica, pri vas bom ostala!" se deklica krčevito oklene priletne žene, ki jo dviga v naročje. Tolaži jo in v poljubu se mešajo njune solze.

Žena se obrne k meni: "Veste, nikoli več ne bi hotela kaj takega doživeti. Tako sem jo vzljubila. Z njo bom šla v Sarajevo in naprosila starše, da mi jo dajo. Kako bi sedaj brez nje? Moja je, naša". Pogled ji zdrsi okoli, ganjena zašepeče: "In vsi so naši..."

Nato se obrne in tolaži deklico, ki odhaja: "Pojdj srček, da se boš slikala. Obiskali bova Bosno in se vrnili!"

Pred paketi se končno strne gruča, vedno več je žena in mož, ki jo obkrožujejo. Delavci, kmetje, intelektualci. Delo in težko življenje jim je zaznamovalo lica, današnje slovo pa jim je

vtisnilo še nov pečat. Ljubezen in vera sta v njih. Ljubezen do bratov, ki je bila nekoč samo na papirju, in vera v tisto življenje, ki so ga v prividu gledali očeti teh otrok, ko so daleč neke v bosanskih gozdovih jurišali s stisnjenimi zobmi in so umirali, pa jim je v poslednji minuti smehljaj ožaril lica: "Tito! Za svobodo in srečnejše življenje!"

Slikanje je končano: Bosančki odhajajo v bazo. Sami? Ne! Kdo bi jih pustil. Vsaj še malo časa, vsaj nekaj minut hočejo biti slovenski tovariši in tovarišice še z njimi, čeprav čutijo, da bo slovo potem še težje. Pa si ne morejo pomagati, tako tesno so zrastle.

"Zdravo, tovarišice in tovariši!"

"Zdravo, pridite k nam, ne bomo vas pozabili!"

"Pisali vam bomo iz Bosne".

"Za Tita, za domovino!"

Počasi se gruča odmika. Kakih sto jih je. Mali se drže svojih rednikov, starejši uhajajo k izlozban, na koncu ulice izginejo za ogrom, pa še čuješ čebljanje, vzdihe, jok... "Mamica, ne grem. Naj ostanem tukaj!" Trda delavska dlan v odgovor nežno poboža otroško glavo.

Poslednji transport Bosančkov odhaja. Čakajo jih novi domovi, ki so kakor v pravljici vstali v obnovljeni deželi, ki je v najtežjih časih največ žrtvovala, pa ni klonila. Še so tam "prkosne devojke", ves narod stoji "prkosno" in zre s svetlim pogledom v bodočnost. Iz dima in ruševin vstaja nova Bosna in sprejema dečice, ki se vrača in nosi s seboj svetle spomine. Iz Slovenije se preko Bosne in Makedonije plete vez bratstva in edinstva. Sen je dosanjal. Na Kozari planini med ovčami pojejo pastirji slovensko pesem, čez prekmurske ravni in pohorske gozdove kipi v nebo: "Družo Tito, moli te devojka..."

V. Cvetko.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

DELO NA PROGI PRESERJE BOROVNICA

Nova železniška proga proti Postojni in Trstu bo tekla v dolini pod viaduktom. Tu bo reguliran tudi potok Borovniščica. Zato se mora stari, zdaj nepotrební viadukt umakniti novi boljši trati železniške proge. V sredo 17. julija so minirji podrl prve štiri opornike, ki so se stali po vseh nesrečah, ki jih je doživel viadukt v letih vojne. Drugi oporniki pridejo kasneje na vrsto. Navodila za miniranje je dalo gradbeno vodstvo proge, miniranje samo pa je vodil Alojz Bobič, doma iz Bele Krajine, ki je kot partizan miniral in porušil lepo število prog in mostov. Pri tem so mu pomagali štirje drugi delavci. V štiri opornike, ki jih je bilo treba najprej podreti, so zavrtali luknje, globoke po 2,5 metrov, da bi se lahko zrinilo vanje po več moč. Vsak opornik je dobil po 6 takšnih lukenj, po 3 v dveh nadstropjih. V vsako odprtino so potisnili minirji po 3 zaboje eksploziva pikrinske kisline in trotila. Vsak opornik je dobil po 576 kg eksploziva, vse štiri oporniki pa 2.400 kg. Vse komore enega opornika, oziroma njihove patrone so povezali minirji s hitro gorečimi vžgalnimi vrvmi na skupno počasno gorečo vžgalno vrstico. Hitro goreča vrstica gori 5.000 metrov v sekundi, počasno goreča pa en meter v minuti. Miner je prižgal najprej prvi opornik, ki je imel 6 in pol metra dolgo počasno gorečo vrstico, nato drugi s 4,5 metrov dolgo vrstico in končno tretji in četrti opornik

z 3 metre dolgo vrstico. Tako je imel miner tri minute časa za umik.

Gradbeno vodstvo proge je medtem ukrenilo vse potrebno za varnost okolice viadukta. Uro pred miniranjem je bilo v Borovnici plat zvona in prebivalstvo Borovnice se je umaknilo na griče, odkoder so opazovali rušenje viadukta. Ves promet po dolini je bil zaprt.

Ob 7. uri zvečer je eksplodirala municija v prvem oporniku, ki se je nato sesedel. Silen dim je zakril viadukt, da ni bilo videti, kako se je zrušil, drugi opornik čez pol minute in v nadaljnj pol minuti sta se sesedla še tretji in četrti opornik. Ruševine so zasule potok Borovniščico in delavci so se takoj lotili odkopavanja. Škode ni bilo nobene na poslopih.

UČITELJSKI POLITIČNI TEČAJ

Na Viču v telovadni dvorani se je 15. julija pričel politični tečaj za slovenske učitelje in profesorje, ki je trajal do 25. julija. Drugi slični tečaj se je vršil od 29. julija do 10. avgusta.

BREZPLAČNO ZDRAVLJE-NJE INVALIDOV NA MORJU

V letošnji kopalni sezoni je odobreno brezplačno zdravljenje na morju, v Opatiji in na Bračju, za 200 invalidov iz Slovenije. Prva skupina je odpotovala 1. julija, druga 1. avgusta in tretja odide 1. septembra. Pravico do zdravljenja na morju imajo priznani invalidi iz NOV, iz vojne leta 1914 - 18, iz vojne 1941 in mirnodobni invalidi.

Pri odkritju spomenika padlim slovenskim ameriškim vojakom pri SDD

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne smemo zadremati ob tej lepi misli. Demokracija ni krakov kos blaga, ki ga kupite v trgovini in je potem za vedno vaša last. Demokracija je ideja, ki je v neprestanem boju z reakcijo. Te sile reakcije pa so še vedno na delu. Fašizem je uničen, a ne povsod. Strupena kača fašizma zopet dviga svojo glavo za nov napad. Imperializem, ki je prinesel človeštvu že toliko gorja, imperializem, katerega cilj je zasužnjevanje malih narodov, imperializem, katerega sredstvo je nasilje, je na delu, da ustvari pogoje za novo vojno, za novo krvoprelitje. Vi ste razumni, vi ste inteligentni, in mislim, da mi ni potrebno, da vam podrobno razlagam, kaj so te sile novega fašizma in reakcije.

"Rečem samo to: Danes ste se zbrali tukaj, da se spominjate tistih, ki so prelivali svojo kri in ki so dali svoja življenja v boju za demokracijo. Zapomnite si, da ta boj za demokracijo ni končan. Ako hočete, da te žrtve niso padle zastonj, ako hočete, da ta kri ni bila prelita zastonj, tedaj danes, kadar odidete od tukaj, napravite v svojem srcu sklep, da boste vedno in povsod nadaljevali z bojem proti silam reakcije, kjerkoli bo dvignila svojo glavo, in da boste neustrahovano vztrajali v boju za pravo ljudsko demokracijo.

"Smrt fašizmu povsod — svoboda vsem, — tudi malim narodom!"

Amerika je zmaga v veri Rooseveltovih načel

Vatro J. Grill je v svojem govoru pred zbrano množico med drugim rekel:

"Ko je bila Amerika napade-

na od sil pohlepnosti in nasilja, je ves ameriški narod, brez razlike na razred, barvo, vero ali narodnostno ozadje, združen nastopil v obrambo Amerike. Vse drugo je bilo pozabljeno in potisnjeno na stran. Na tak način je bila izvojena zmaga.

"Nad vse primerno in značilno je, da ste dali vklesati na vrh spomenika tik pod ameriškim orlom ime našega velikega in slavnega voditelja — Franklina D. Roosevelta. Kajti on je bil prav tako resnično žrtev vojne, kakor če bi bil padel na bojnem polju.

"Vem, da izražam misli vas vseh, tukaj zbranih mož in žena, Amerikancev slovenskega porekla, ko rečem, da ste imeli popolno in brezpogojno vero v velika načela, katera je proglasil naš veliki pokojni predsednik.

"On je bil skoro na čudežen način živ glas upov in stremiljen preprostega ljudstva v Ameriki in širom sveta. Njegov veliki doprinos novemu svetu, ki naj bi se dvignil iz vojne, je bil, da mora ta svet biti zgrajen na temelju štirih velikih svobod: svoboda izražanja, svoboda vesti, in pa — kar je bilo nekaj povsem novega v svetovnem državištvu — da se narodi osvobodijo strahu in pomanjkanja.

"Upajmo, da se bodo močje, katerim je bilo poverjeno vodstvo Amerike po smrti velikega predsednika, zopet in zopet vrnili k besedam in dejanjem padlega vodje ameriške demokracije, in v njih iskali navdihnenja za vodstvo v resni dobi, skozi katero gre danes človeštvo.

"Ako bodo storili to, smemo biti uverjeni, da bo iz kaosa in zmede sedanjega časa vstal novi svobodni svet — prost strahu in bede — in da najvišja žrtev, katero so doprinesli oni, katerih spomin častimo danes, ni bila zaman."

Fizkultura v narodno osvobodilni borbi

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Narodna osvobodilna borba je terjala od slehernega poštenega Slovenca in Jugoslavana največji napor vseh njegovih moči za uničenje fašističnega okupatorja in njegovih hlapcev. Prva in največja naloga je bila, izvojevati svobodo in demokratične pravice, ki zagotavljajo ljudstvu napredek in srečnejšo bodočnost. Za doseg cilja so se združile vse zdrave sile narodov Jugoslavije. Tudi telesna vzgoja se je morala podrediti skupnemu smotru, to je borbi proti fašizmu.

Vsako drugačno udejstvovanje fizikulturikov v času narodno osvobodilne borbe je bilo protinacionalno, ker je podpiralo fašistično zatiranje in uničevanje naprednih ljudskih sil. Tega so se mnogi zavedali in so šli po poti Osvobodilne fronte. Tu so se združili fizikulturiki iz najrazličnejših društev in organizacij, se spoznavali med seboj in se v boju prekalili v nove ljudi, v fizikulturike delovnega ljudstva. V neenakem boju s sovražnikom so sprevredili, da so vsi rekordi in blesteči naslovi, ki so si jih priborili na tekmovalnih in turnirjih, brez vrednosti, če so sami sebi namen.

Do veljave pridejo samo tedaj, če sta moč in večja telesna sposobnost posvečena skupnemu smotru — uničevanju okupatorja in njegovih pomočnikov. Hkrati s tem pa so že postavljali novi temelji bodoči fizikulturiki organizaciji.

Narodno osvobodilna borba je zahtevala od partizana vojaka premagovanje največjih telesnih naporov. Neštokrat je moral prehoditi velike razdalje po vsakem zemljišču, ob vsakem vremenu in končno z vso silo napasti sovražnika. Za partizana visoke gore, velike strmine, globoke reke, dež, mraz in sneg niso bile nepremagljive prepreke.

Velika ljubezen do domovine

in globoka zavest, da je osvobodilna borba na pravičnejša stvar, da se bori za boljše življenje delovnega ljudstva, sta ga gnali k neprestanemu izpopolnjevanju vseh svojih sposobnosti. Ker se je boril samo s puško in bombo z do zob oboroženim sovražnikom v bunkerjih in za žicami je seveda moral biti v napadalnih akcijah spretnejši in telesno sposobnejši.

Partizanski način borbe ga je še posebej silil k temu, da je bil močnejši od sovražnika, če ne v orožju, pa po sili svojega telesa in duha. V boju ni vedno odločevalo orožje. Moralna sposobnost, večja telesna spretnost in vzdržljivost ter hrabrost in odločnost so odločali izid boja. S temi lastnostmi so naši borci v prvih partizanskih skupinah in pozneje v brigadah sovražnika neštokrat popolnoma zmedli in ga z nenaadno in odločno akcijo uničili. Udariti po njem tedaj in tam, kjer je najmanj pričakovano, je bila izvirnost partizanske taktike.

Za vse to pa je bilo treba ogromnih telesnih in moralnih moči. Zato je moral biti partizanski borec dober pešec, strelec, skakalec, tekač, plezalec, smučar, jezdlec itd., skratka, moral je biti pravi fizikulturik. Ker se je dobro zavedal, da mora svoje telesne sposobnosti hkrati z vojaškim znamenjem nenehno krepiti, se začel je že v prvih partizanskih enotah posvečati telesu posebna skrb in nega. To ni prišlo po neki zapovedi, marveč samo po sebi, ker je vsakdo spoznal, da večja telesna sposobnost in vzdržljivost mnogokrat odtehta okupatorjeve topove, tanke in letala.

S porastom narodno osvobodilne vojske in z njenimi vedno večjimi uspehi, zlasti pa potem, ko je bilo izvojevano osvobodeno ozemlje, je dobivala tudi fizikultura večji razmah. Nekdanje

pregrade med posameznimi telesno vzgojnimi organizacijami in društvi v bivši Jugoslaviji je osvobodilna borba že podrla do tal. Fizikulturiki vseh mogočih nekdanjih društev in klubov so si postali z delavci in kmeti iskreni tovariši v boju za demokracijo in pravice. Spoznali so, da mora postati telesna vzgoja last delovnega ljudstva in da je mladina, ki je v tej težki borbi nosila levji delež v prvi vrsti poklicala, da prevzame pobudo pri postavljanju novih temeljev bodoči fizikulturni organizaciji.

Na jasnem smo si bili, da fizikultura v svobodni Jugoslaviji ne more biti sama sebi namen in tudi ne sme biti privilegij le za nekatere poklicne sportnike ali telovadce, najmanj pa postati predmet kupčij in razprtij. Vsi nekdanji domovi, vsa telovadšča in naprave morajo priti v uporabo najširšim delovnim množicam, zlasti pa naši mladini.

Na osvobojenem ozemlju se je že pričelo delati na fizikulturnem torišču po novo začrtanih smernicah. Narodno osvobodilna vojska je prenesla te zdrave krali nove fizikulture na osvobojeno ozemlje. Kakor že omenjeno, so se v vojski začele najprej gojiti telesne vaje. V začetku spontano, pozneje pa vse bolj organizirano in smotnejše.

Ko se je avgusta leta 1943. osnovala vojaška šola, ki se je po kapitulaciji Italije preimenovala v oficirsko šolo, je bila fizikultura že obvezen predmet. Z neverjetnim veseljem in zanimanjem so se gojenci urili in vadili v posameznih panogah, ki so prišle v poštev zlasti v boju. Večina njih je bila takih, ki prej niso niso telovadili, ker niso imeli priložnosti. V prostem času, zlasti pa v večernih urah, so prirejali medsebojne tekme in bojne igre. Teki, skoki v daljino, metanje bombe in kamna ter razne vaje v merjenju moči in spretnosti so jim najbolj ugnajali.

Po kapitulaciji Italije, ko je naša vojska prišla v večje naseljene kraje in mesta, se je telesna vzgoja vedno bolj razvijala. Tu pridejo naši borci že v stik z mladino, ki je delala na terenu. Medsebojno delovanje na fizikulturturnem torišču zavzema vse večji razmah. Spomladi leta 1944 priredi oficirska šola Glavne štaba Slovenije prvo javno medsebojno tekmovanje med posameznimi kurzi v teku na krajše razdalje, v metu bombe in kamna, v vlečenju vrvi. Tej prvi fizikulturni prireditvi v času osvobodilne borbe je prisostvovalo mnogo domačinov in tudi nje vzpodbudilo.

Istega leta je mladina v Cornomlju tekmovala na javni prireditvi skupno z gojenci oficirske šole razen v omenjenih panogah še v plavanju in izmenjskem teku. Zanimanje za ta, lahko bi rekli prvi fizikulturni dan, je bilo ogromno. Temu so sledili razni skupinski nastopi mladine ali vojaštva pri mitingih in drugih slavnostnih prireditvah. Fizikulture točke so se vedno bolj pogosto vpletale v javne nastope.

Naša nova fizikulturna organizacija je dejansko plod naše narodno osvobodilne borbe. Prvi kamni novih temeljev so se postavljali že za časa težke in krvave borbe. Prejšnji telovadci in sportniki so se zliji v nov lik fizikulturika, ki ve, da se mora telesna vzgoja razširiti v vse naše tovarne, delavnice in vasi, ker le zdravo in krepko delovno ljudstvo lahko ustvarja sebi in našim otrokom lepšo in srečnejšo bodočnost.

Zato smo v tako kratkem času premagali vse ovire, ki so stale na poti za osnovanje enotne in močne fizikulture organizacije, v kateri danes vključujemo vse panoge telesne vzgoje pod enim vodstvom. Ona je izšla iz Osvobodilne fronte in danes dela za njene pridobitve.

Lojze Vrhovc.

Leto dela tehnične baze v Cerknici

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

Tovariš vodja baze se je nam smehnil. Bil je tisti značilen nam smeh, ki pove več kot beseda.

"Prišli smo sem in začeli. S praznimi rokami seveda. Kamorkoli si pogledal — ruševine, a kamor koli si prišel, si našel ljudi, ki so razumeli, da je treba delati in delati in zopet delati.

"Poglejte si naše Cerknice! Vedeli so, da morajo začeti temeljito. Izvolili so si trško komisijo, ki je hodila od hiše do hiše in presojala: tu sta bili dve hiši preveč stisnjeni, eno bomo obnovili, drugi pa si bo postavil novo na ozemlju, ki je prišlo pod agrarno reformo. Soseda sta se pogovorila, kdo bo ostal in kdo se bo preselil, ter lahko takoj začela z delom. Drugje pa je bilo mogoče iz ostankov dveh hiš narediti eno. Tudi tu sta se družini sami odločili, ali bosta skupaj v eni hiši, ali si bo druga zgradila novo. Tako so ljudje začeli delati po regulacijskem načrtu, ki so si ga naredili sami.

"Samoiniciativa in delavnost ljudstva sta pokazali pravo pot tudi nam. Najprej smo morali preskrbeti potrebni material, tako smo zgradili dve peči, kjer smo žgali apno, zbirali staro železo in žico, da smo v svoji kovčigi delali železne in poceljavljali vozove, orodje, še celo stroje, ki smo jih dobili med starim železom. Tudi naša velika mizarska delavnica je začela z delom, delati sta pričeli tudi dve delavnici za izdelovanje cementnih strešnikov.

"Z materialom, ki smo ga delno izdelovali sami, delno pa kupovali drugod, smo lahko pomagali posameznim obnovitvenim zadrugam, obenem pa smo začeli obnavljati sami.

"Najprej smo obnovili šolo. Naše mizarske delavnice so naredile vsa mizarska dela na stavbi, poleg tega pa tudi opremo za učilnice.

"Velika ovira za promet je bil porušeni most čez Cerknico; zato smo se ga lotili takoj. Stari most je bil zgrajen na lokih in zelo vzbočen, tako da vozač zaradi izbokline skoro ni imel pregleda nad cesto. Zato smo znižali podporne stebre in zgradili popolnoma raven most.

"Nato smo popravili nasip, ki gre na otok cerkniskega jezera in knočno obnovili še dom ljudske prosvete.

"Pri vseh teh delih smo delali skupno z ljudstvom, ki je s svojim prostovoljnim delom pokazalo, da pri obnovitvi ne bo stalo ob strani. Zadovoljni in dobre volje smo sodelovali v živahnem delovnem vrvenju starih in mladih, in se mnogokrat razšli z veselo pesmijo. Dvakrat smo priredili celo miting. Pri prvem takem veseljem koncu smo sicer opazili nekaj več tovarišic, kakor jih je bilo pri prostovoljnem delu, a drugič se to ni več ponovilo. Najbrž je k temu precej pripomogla primerna risba na stenčasu naše baze.

"Medtem smo pomagali z organizacijo, materialom, nasveti in delom posameznim obnovitvenim zadrugam, ki so imele v začetku dokaj težavno stališče.

Vas Babno polje, kjer je tudi sedež zadruge, so leta 1942 požgali Italijani, v letu 1944 je bila tudi bombardirana. Od 110 hiš je bilo porušenih 37, gospodarskih poslopjij pa uničenih 40. Vas ima danes zelo malo moških prebivalcev. Fašisti so ustrelili 49 talcev, na Rabu jih je umrlo 19, borcev v Narodni osvobodilni vojski je padlo 11, po osvoboditvi pa se je izselilo iz vasi še 30 kolonistov. Malokje naletiš na toliko žrtve, tolikšno trdovitost in upornost proti okupatorju ter domačim izdajalcem. Dva kilometra iz vasi je bila namreč partizanska bolnišnica, ki so jo fašisti zaman iskali, kljub izdajalcem, streljanjem tankov in požigam.

Kakršni so bili vaščani v borbi, takšni so tudi danes pri obnavljanju svojih domov. V poldrugem mesecu so obnovili 20 stavb, od katerih so tri popolnoma na novo zgradili. Delajo vsi, otroci, starci in žene. Občutek imaš, kakor da si na velikem stavbišču in ne v vasi. V teh dneh, ko je košnja in žetev, sicer ni tako živahno, ker so ljudje porazdeljeni na polju in doma.

"Če sva z mamo hotela imeti streho do zime, sva se pač morala lotiti dela; očistili sem ruševine, dobil pri zadruzi kredit, pripravil material in končno našel še zidarja. Tako delamo. Pa

IVANHOE AUTO BODY

1000 IVANHOE RD., GL 5256

IZVRŠIMO POPOLNA POPRAVILA NA AVTNIH OGRODIJ
BARVAMO AVTE IN VRŠIMO VSA POPRAVILA,
KI SO JAMCENA

PIUNNO BEVERAGE

999 IVANHOE RD.

JE SEDA J ODPRT

VINO, PIVO, ALES IN CORDIALS

Sperber Radio Company

Plošče in električni predmeti — igrače — novitete
18633 ST. CLAIR AVENUE — CLEVELAND 10, OHIO
Imamo vsakovrstne slovenske in druge popularne plošče.
IVanhoe 3245

VARANO'S RECORD SHOPPE

GLAVNI STAN ZA SLOVENSKE PLOŠČE OD
FRANKIE YANKOVIČA, ERNIE BENEDICT, KUŠAR TRIO,
HOYER TRIO IN JOSEPHINE LAUSCHE
15223 ST. CLAIR AVENUE — GL 0840
nasproti Collinwood High šole

Odperto ob večerih do 9. ure.

ROBERTS

"THE DIAMOND STORE"

"AT THE BRIDGE"

FINI DIAMANTI IN RAZNA ZLATNINA
RADIO APARATI IN ELEKTRIČNI
PREDMETI

Prodajamo na lahka odplačila
Nahajamo se pri mostu že 21 let
SHARON, PENNA.

Uncle Sam Says

For vacationing no month in the whole year is more popular than August with my countrymen from coast to coast. As I stroll the beaches, I see many fellows like Mr. Thrifty sitting under an umbrella to shade himself. You'll notice his umbrella is made of United States Savings Bonds. There are millions of Mr. Thriftys who are finding a peaceful shelter under an umbrella of Savings Bonds.

U. S. Treasury Department

bova spet imela dom," pravi in se ponosno ozira po hiši—delu svojih lastnih rok—18-letni sin neke vdove. Dela je še mnogo, kajti do zime morajo biti vse družine pod streho.

Obnovitvena zadruga v Hudem vrhu je v glavnem že obnovila svojo precej porušeno vas. Za Ravne, Topol in Metulje—vasi, ki so skoraj popolnoma porušene, je pa treba še mnogo dela.

Zadruga v Ložu ima zelo obsežen teritorij v primeru z drugimi, poleg tega pa je trg sam 89 odstotkov porušen. Obnovljenih je 54 stavb, od katerih so nekatere še v delu. Uspeh dela sicer ni posebno viden, ker so obnovljene zgradbe raztresene. V Ložu samem so si zadrugniki zgradili skupni hlev za 30 glav živine.

Grahovska zadruga je obnovila ali ima v delu 30 poslopjij.

Na območju obnovitvene zadruge Begunje gre delo počasneje, kljub temu, da je na primer vas Kožljek popolnoma porušena. Vzrok temu je delno pomanjkanje ljudi, delno pa neaktivnost prebivalstva.

Obnovitvena zadruga v Sv. Vidu ima velike težave z dovolom materiala. Teren je zelo hribovit, vasi in hiše so raztresene, tako da zahteva prevoz mnogo časa in truda.

V Hotederščici je težko zaradi meje. Prehod čez bivošo mejo zelo ovira poslovanje zadruge. Nekateri zadrugniki so si sicer preskrbeli dovolilnice za prehod, vendar bo pa tu obnova zaživila šele, ko bo padla meja.

Tudi zadruga v Ravniku je pridno na delu.

"Težko je bilo, težko. Pomisliti morate, da smo zimo preživel v snegu in da v začetku ni bilo ne živine, ne vozov, kaj šele opeke ali lesa ali celo denarja. Sedaj bomo kmalu pokrili hišo, drugo leto pa se bomo lotili še hleva. Zadovoljna sem, da je tako—samo da se je začelo... Ali veste, pri nas smo bolj trdi in ne razumemo takoj, kaj je dobro za nas in kaj ni. Pa bo že šlo počasi," vleče po notranjsko gospodinja iz Ravnika.

Katja bi rada imela hlev za svojega prašička.

"Tako teče nanj, kadar dežuje," pravi.

"Saj ga boste tako zaklali v jeseni," ji odgovarja druga, "najprej morajo biti ljudje pod streho."

Razumljivo je, da bi ljudje hoteli imeti obnovljenega čim več. Toda vsega naenkrat se ne da. Katja bo morala najbrže popraviti prašičkovo stanovanje sama, kak sosed ji bo rad pomagal pri delu.

Tu v Ravniku imamo zanimiv primer različnega mišljenja dveh vasi. Okoliški vaščani so se takoj po osvoboditvi lotili obnove, le Ravniki sam se ni mogel odločiti za način obnove. Končno so vaščani začeli z delom. Prebivalci Zgornjega Ravnika bodo obnovili vas na starih temeljih, prebivalci Spodnjega Ravnika pa bodo opustili svoje porušeno naselje in si zgradili novo. Letos bo sicer pod streho samo dvojne stanovanjskih hiš in

Fight Polio

Don't swim in polluted waters.

zgradila v Cerknici dve delavnici za dvakrat zarezani strešnik (krampovec); ta oblika je tu potrebna zaradi snega, ki ga pozimi nanese burja.

V teh delavnicah so lani in letos naredili poleg žlebnikov okrog 300,000 strešnikov. Obnovitveni zadrugi v Ložu in Ravniku sta zgradili tudi svoji delavnici, tako da bo kmalu krita potreba po strešnikih.

Povsod še vedno primanjkuje vprežne živine. Sicer so dobili nekaj konj od UNRRA-a, vendar so ti pretežki za ta teren.

Tehnična baza ima svoj tovorni avto (seveda, če ni v popravilu, vendar vsi kraji niso dostopni za kamion. Opeko je po večini dovažal avto. Stroški za prevoz so bili kriti s tem, da je kamion odvažal drva, ki so jih pripravile obnovitvene zadruge. Tako je bila izrabljena vožnja na obe strani, poleg tega pa še zmanjšani stroški.

V zadnjem času je zastalo udarniško delo zaradi košnje in žetve. Da ne bo obnova zaradi tega trpela škode, se je okrajni obnovitveni odbor obrnil na Okrožni odbor Osvobodilne fronte v Ljubljani s prošnjo, da bi udarniške skupine množičnih organizacij v Ljubljani prišle na pomoč v tem času.

"Ni bila ravno lahka pot dela, ki jo je prehodila naša Tehnična baza skupno z obnovitvenimi zadrugami, z množičnimi organizacijami, z ljudstvom. Poskrbeti smo morali za vse, za material, orodje, delavno silo, načrte, za pomoč z nasveti. Danes je delo naše baze manj težavno, ker smo se naučili marsičesa. Delavnice, ki smo jih zgradili, že prehajajo v upravo posameznih zadrug. Moramo pa seveda pohiteti z delom. Do sedaj so nekatere družine stanovale v hlevih, kletih ali kaščah. Moramo jih pred

2 loti naprodaj
na E. 200 St., od Lake Shore Blvd. Za nadaljne informacije pokličite Henderson 7794 med 8. in 10. uro zjutraj.

Išče se kuharico
za kuhanje v gostilni. Stanovanje in dobra plača. Zglasite se v Pittsburgher Cafe, Mrs. Frank Hribar, R. D. 2, Burton, Ohio

Mesec september je najboljši za sajenje stalnih cvetlic. Dobili smo veliko izbiro vsakovrstnih cvetličnih korenin, katere ostanjejo v zemlji skozi leto; tudi lepe prave nagelne imamo.

F. Jelerčič
Cvetličarna
15302 Waterloo Rd., IV 0195

Hiša na deželi
naprodaj
\$10,000. — 9 sob, vključivši kopalnice, breakfast sobe, 4 spalnice; vse moderno in v dobrem stanju. 12 milj vzhodno od Painesville na tlakovani cesti. — 22 akrov dobre zemlje, sadno drevje, kokšjak, 60x25 čevljev, garaža za 2 avta. Pokličite po telefonu: THOMPSON 2526 in vprašajte za Mrs. R. C. Hodgins. Hišo si lahko ogledate v soboto, nedeljo in ponedeljek, 31. avg., 1. in 2. septembra.

DEKLETA IN ŽENE
za fine Sterling suknje, suits ali FUR COAT, direktno iz tovarne po najnižjih cenah v Clevelandu, na Will-Call pokličite

Benno B. Leustig
1034 ADDISON ROAD
ENDicott 3426

PRIJATEL RADIO AND APPLIANCE SERVICE
RADIO, WASHERS, SWEEPERS, etc.
We Are as Close as Your Nearest Phone

2 to 10 p. m. 1142 E. 66th St. 2 to 10 p. m.
EX 2680 We fully guarantee our services EX 3985

zimo spraviti v dostojna stanovanja, pa čeprav malo bolj tesno. Poskrbeti moramo tudi za gospodarska poslopja, da bo kmet lahko spravil svoje pridelke pod streho," je še povedal tovariš Auer, vodja baze.

Dovolj izkušenj pa tudi napa. Ljudje so jih odkrili in se ob njih učili. Naučili so se delati načrtno, pomagati drug drugemu, naučili so se štediti s krediti, naučili so se sto in sto drobnih stvari in končno še gledati sebe kot ljudstvo, ki ima oblast v svojih rokah.

V blag spomin
druge obletnice smrti našega ljubljenelega nepozabnega sina in brata

JACOB ZAGAR
ki nas je tako prerano zapustil dne 27. avgusta 1944

Mimilo je že dve dolgi leti, odkar odšel si Ti od nas, a v naših srcih tuga, žalost je vedno kakor tisti čas.

Žalujoci starši, brat in sestra
Cleveland, Ohio,
dne 27. avgusta 1946

V blag spomin
prve obletnice prerane smrti našega ljubljenelega očeta, tasta in starega očeta

ANTON ZAGAR
ki je preminil dne 27. avgusta 1945

Hladna Te zemlja že leto dni krije, mirno in sladko v grobu zdaj spiš, mi pa ne moremo biti veseli, ker so to žalostni spomini na nas.

Spavaj v miru, blaga duša, nikdar Te ne bomo pozabili, vedno bo živel Tvoj spomin, preljubljeni naš oče!

Žalujoci ostali:
Veronica Kordes, hči
Joe Kordes, zet
Joan Kordes, vnukinja

Willoughby, Ohio,
dne 27. avgusta 1946.

POMOČNICE ZA
URADNIŠKI
LUNČ ROOM

TUDI IZURJENA
PEKARICA

Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine.

Samo čedne, snažne in vešče žene v starosti 20 do 35 let se naj priglasi.

Plača \$29 za 40 ur dela. Dobi se obede in uniforme.

Zglasite se pri
THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.
Soba 901
700 Prospect Ave.

OGLAŠAJTE V
"ENAKOPRAVNOSTI"

PRIJATELJ
Appliance Service
Jamčena posluga na pralnih strojih, čistilcih, likalnikih, itd.

1142 East 66th St.
Tel.: EX 2680 na domu: EX 3985

VASI ČEVLJI
bodo zgledali kot novi, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 St. Clair Ave.

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY
18115 Neff Rd., IV 4221
Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno zavarovalnino.

Al's Radio & Electric Service
1011 East 64th Street
Albin Zbacnik, lastnik
Popravljamo radio aparate in električne predmete
Prvovrstno delo in točna postrežba

Oblak Mover
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitro postreženo. Obrnite se s vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 E. 61 St.
HE 2730

KADAR RABITE
zobozdravniško
oskrbo
POJDI TE K ZANESLJIVEMU ZOBODRAVNIKU
Naš urad se nahaja na enem prostoru že 25 let. Za prvi obisk ni treba določiti časa—pridite kadarkoli—pozneje pa se bo delo, kakršnokoli želite v zobozdravniški stroki, izvršilo ob času ko vam bo najbolj prikladen.

PRVOVRSTNO DELO PO ZMERNIH CENAH, VAM NAPRAVI
DR. J. V. ZUPNIK
6131 St. Clair Ave.
v poslopu North American bank
VHOD NA STRANI E. 62 ST.